

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Atadár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap. A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Tudomány nélkül.

Székelyudvarhely, nov. 9.

Ma már elvitatni nem lehet, hogy a tudomány a népek nagyságának és boldogságának alapja. Ezelőtt, nem is olyan régen, úgy gondolkozott a magyar köznép, hogy neki tudományra nincs szüksége. Tanuljanak a papok, a prókátorok, szóval az urak, ő megél tudomány nélkül is. A mit apjától, nagyapjától látott, hallott: az neki tökéletesen elég volt. Lelki világa nem volt megnyilatkozva. Foglalkozása jórészt az őstermelés volt, mely nem igényelt semmi magasabb ismeretet, tudást, mert a mit a föld termelt, az fedezte szükségeit. Élete is egyszerű volt, minden magasabb igény és kívánság nélkül. Különösen a tudomány szomj, az ismeretek utáni vágy hiányzott lelkéből.

Kevés különbséggel ilyen állapotban volt a kis városok polgársága is. Az elemi ismeretekben, csak kevéssel szárnyalta túl az iparos polgárság az őstermelő népet. Városi helyzeténél, összeköttetésénél fogva azonban nagyobb volt társadalmi műveltsége. Vásárokra járt, világot látott és így az iskolai tudást és ismereteket pótolta ez érintkezés. De ez csupán társadalmi műveltség volt és nem *szaktudás*. A kettő között pedig nagy különbség van. A városi polgárság ipari szaktudása alig haladta felül a nyerstermelő szaktudását. Egyik mint a másik

fogyatékos volt. Az élet a városi polgárt sem sarkalta magasabb és szélesebb körű szaktudásra, általános ismeretekre, mert ugyszólva, verseny nélkül értékesíthette kézimunkáját.

A közművelődés alapja: az iskoláztatás csak az 1868. évi XXXVIII t.-cz. után, tehát a múlt század 70-es éveivel kezd fellendülni. De, hogy milyen nehezen ment ez a dolog, mennyi gyermek maradt iskolázatlanul, mi sem igazolja inkább, mint a mostani állapot. Ha illetékes helyről, a királyi tanfelügyelőségtől nem származék, el se hinné az ember, hogy pl. Székelyudvarhely városában is, mintegy 200 gyerek, vagyis a tankötelesek 20-25%-a iskolázatlanul van. Pedig fájdalom, így van. Ha még egy város is, ahol pedig jó példát, vezetést szeretne látni az ember, így el van maradva: akkor hol állhat egy-egy falu, a hol kevesebb az érdeklődés, hiányosabb az ellenőrzés?

Ámde, a népiskolák minden kiválóságuk és rendszeres iskoláztatásuk mellett is, csupán általános, elemi ismereteket nyújtanak; csupán a kulcsot adják a nép kezébe a magasabb, vagy mondjuk a szakismeretek elsajátítására. A népiskola alapot vet, hogy azon tovább épüljön az emberi ismeretek gazdag tárháza. Ha ezen alap hiányzik, már előre be van zárva a haladás és a boldogulás útja. A ki még az elemi ismereteket, az írást-olvasást, számolást sem tudja

elsajátítani: attól igazán nem lehet várni, hogy a közművelődés és a közboldogság terén valamit lendítsen. Az alap tehát a jó népiskola.

Itt azonban megállni nem lehet. Az alapra falakat és erre tetőt kell rakni. Ezt a munkát már részint a felsőbb-, részint a szakiskolák végzik el. Igen ám, ha elvégeznék, vagy eddig is elvégezték volna. Csakhogy azt látjuk, azt tapasztaljuk, hogy nem végeztek ugyszólva semmit. Szakiskolák jó formán nem is voltak. Most is nagyon kevés van. A felsőbb iskolák pedig drágaságuknál fogva egészen elzárattak a szegény, de tudni, haladni vágyó nép elől. Az élet, a társadalom, pedig semmit sem tett arra, hogy az iparos polgárság és a munkás néposztály valamelyes szélesebb körű ismeretre szert tegyen, hogy a mit nem szerezhetett meg az iskolában, azt társadalmilag helyre pótolja. Egyfelől tehát iskolázatlan maradt a népnek nagy része (50-60%); másfelől, a kik valamelyes elemi oktatásba részesültek és tovább is szerettek volna tanulni: annak a lehetősége el volt zárva, részint a tanulás drágasága, részint az iskolák hiánya miatt.

Hogy állunk tehát ma? Ugyhogya, van egy erősen kifejlődött — még az iskolázatlanoknál is eleven élő — tudományssomj, ismeretvágy. Mert a magyar társadalom most van az átalakulás olvasztó kemenczében. Iparunk, kereskedelmünk, mezőgazdaságunk, sőt politikai életünk is

Megtérés.

Irtá: Dr. Paál Árpád.

Őszi este gyásza takarta le fátylát
Odaki a zajló, tolongó világra,
Idebenn mosolygó, gazdag kényelemre
Szóródott a lámpák dus, aranyos lángja.
Kárpitok selymében, puha szőnyegekben,
Diszes butorokban csillogott a pompa, —
Kiváltságosoknak jut eféle fészek,
Mely hívogat, altat kényes nyugalomba.

A kié e fészek, még sincs pihenőben,
Minden idegének lázas a munkája:
Szellemóriások trónját ostromolja,
S diadalos érzés lelkét átáljárja.
Sápadt arcú férfi, nagy tudós hírében,
Divat és szerencse könyveit hordozza, —
Uj forradalomnak hirdeti írását
A kritikus pajtás dicsérő koboza.

Most is a dicsőség friss babért font neki,
Mikor egy új könyvét piacra kiadta,
Istenről, emberről irt benne vakmerőt,
Hogy békés észjárás megborzad miatta.
Nem is tudomány az, amit benne hirdet,
Inkább képzelődés, vad, szeszélyes álm,
Mely az Isten képét kicsufolja göggel,
S uszítja az embert, hogy Istenné váljon.

Aki megálmodta, aki kigondolta,
Zakatoló szívvel érzi nagy hatását.
Nevet a lelkének minden kicsi zuga,
S elbizva keresi dicsősége mását . . .
Nem találja seholl s büszke mosolygással
Végig-végig tekint cifra nagy könyvtáran,
Hol az ő munkái elől fényeskednek,
Mintegy a többinek hódolását várván.

Igy nézhet az apa deli gyermekére,
Könyvei sorára ahogyan ő néz fel, —
Szinte későn érzi, amikor valaki
Szemeit befogja bársonyos, lány kézzel.
De ahogy megérzi, kérdezi tréfával:
„Ejnye no, hát engem vakságtól ki óvhat?”
S szeretet reszket ki mindenik szavából,
S csókokkal bontja szét az apró kacsoakat.

Édes nevetéssel csendül rá a válasz:
„Bizony férjem uram, maga napba néző,
Megárthat szemének sok aranyos könyve,
S ápolhatom aztán, amikor már késő!
De még a lelke is oly merészen jár,
Lám, az új könyve is égve dobott bomba!
Hallom szörnyű híret: mennyi rossz van benne,
S vezekelni voltam érte a templomba.

Ugye édes férjem, — s borussá vált hangja —
Nem irta szívéből, s nem ir ilyet többet?
Ilyenért kelő hír, nem öröm az nekem,
Lelkem fáj miatta, szomorun megdöbbsent . . .
Én gyarló szívemnek minden dobbanása
Érzi, hogy az égből jön az áldás, bére;
Onnan jó minden jó, amit meg nem adhat
Istennel csatázó észnek bölcsessége.”

„Csakugyan gyarló vagy, — szól a férj mogorván —
De megkímélhetnél eféle beszédőt.
A ti Isten-hívó győne babonátok
A tudomány előtt erőtlennül szétdől, —
Ne is hord előlme hited rajongásit,
Én szeretetemre szerelmedet várom.
Ami azontul van, abban hagyj megamra,
A tudomány útját hagyj egyedül járom!”

Édes vagy, fiaom vagy, mint a virág szirma,
Ami félve reszket a nagy förgetegben, —
Förgeteggel küzdök, én magam idézem,
S ilyenkor te távozz, ne reszkezz mellettem!
Viharral tisztítom e buta világot,
S ócska hittal ebben ne zavarj te engem, —
Ezek a könyvek itt viharok felhői,
Velük Istenetek szavát is tulzengem.”

Rabló madár előtt mikor a galamb száll,
S cikázva kerül ki a vad csapás alól,
Éppen úgy teszen most a szelid asszonyka,
Mikor a beszédbe hirtelen beleszól:
„Ezek a könyvek itt viharok felhői,
Velük mégysz világot rengető csatákra, —
De köztük van az is, ami megóv téged,
Hogy reád ne hulljon viharodnak átka!

Aranyos könyvek közt fakó kicsi könyv van,
Sűrű forgatással régen megviselték,
Könyvesebb is hullott rá, örömet is látott
S mindeu kopott lapján annyi sok az emlék.
Neked talizmán ez, amit azzá szentelt
Istenhez való hit, hála, öröm, bánat, —
Viharfelhők közt, gögös könyveid közt
Imádságos könyve az édes anyádnak!”

Felszisszent a tudós sebzett hiúsággal,
S meglepetve nézett könyvei sorára,
Vaskos diszkötések gunnyal mosolytak:
Köztük volt a kis könyv elvonulva hátra.
Odakapott érte mohó gyűlölettel,
S idegesen kérde: „Hát ezt emlegeted?”
Azután undorral eldobta kezéből:
„Szégyenkezem érte, vidd ezt a szemetet!”

. . . Ugy hajolt le érte az a kicsi asszony,
Mintha engesztelné a kicsufolt könyvet,
Szívéhez szorítá, s ránézett urára,
Vissza nem fojthatva szeméből a könyvet.
Szó nem jött ajkára, csak a lelke sajgott,
Kétségbe eséstől, fájdalomtól égett,
S úgy vitte magával a fakó könyvecskét,
Ahogy fölemelnek egy típört szentséget.

Vitte bánatának nagy áhitatával
Keresztül a fényes, ragyogó szobákban.
Férje még bosszusan dörmögött utána:
„Lám, mennyire tetszik az az ákom-bákom!
De hát csak nem teszem, hogy ezt a tudományt,
Ezt az új világot lerontsam miatta! . . .”
. . . Ő csak vitte könyvét, simogatta lágyan,
S ahol „megütődött,” siva csókolgatta . . .

II.

Divat, szerencse változóndó
És oly lelketlen, oly kaczer, —
Akkor hagy el bus árvaságban,
Mikor már utad célhoz ér.
Mig ifju vagy, kényeztet bőven,
S ha megroskadsz majd az erőben:
Nyomor korbácsát fogja rád,
S száraz kenyért is lopva át.

most van öntudatra ébredésben. Most kezdjük átlátni, hogy a nemzetek versenyében a magyar nemzet csak úgy vehet részt, ha népe, polgársága okos és művelt nép; ha levetkőzve ósapái maradiságát, oda áll a haladás zászlója alá és versenyre kél a nyugoti államokkal. A magyar nép lelkében most kezd derengeni emberi jogainak, szabadságának tudata, most kezd érvényesülni az emberben az ember. Most kezd belátni, hogy a tudomány mégis nagy hatalom, melylyel könnyebben lehet győzni, mint a gyilkoló fegyverekkel.

De, ezen öntudatra ébredésnek folyamatában egy keserű tapasztalatra is eljut Arra nevezetesen, hogy semmit sem tud, hogy teljesen hiányában van azon ismereteknek, ama tudományoknak, melyek által saját boldogságát munkálhatja s a nemzet erősségéhez egy porszemmel hozzá járulhat. Természetes, hogy a lelkében felebredt tudományssomj, annak kielégítésére is ösztönzi; igyekszik, hogy a forrást is megtalálja és aztán a melyet elő talál, olyanból merít és oltja el lelke szomját. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az ilyen uton-módon szerzett ismeret aztán egyoldalú, fogyatékos és sokszor rőmből irányu is lesz. Ime, így bősül meg magát az iskolázás hiánya és a társadalom mulasztása.

Sok panasz esik éppen napjainkban az iparos polgárságra és a munkás osztályra, hogy sem egyik, sem a másik nem áll hivatása magaslatán, nem képes a hozzája fűzött várakozásnak kellően megfelelni. Nem minden alpnélküli ez a panasz, de vajjon, jut-e eszükbe az illetőknek, hogy ennek oka miben rejlik? Semmi másban, mint az ismeret, a tudomány hiányában.

Mi következik ebből? Pótolni kell egyfelől a mulasztásokat, míg másfelől alapot kell vetni a jövőnek. Aktuális kérdés mindkettő éppen Székelyudvarhely városára nézve is. Népoktatási viszonyai sürgősen követelk, hogy azokat hozza rendbe és a jövőnek vessen erős alapot. A halogatás egyenes veszedelem A város kép-

viselőtestületének felelős kötelessége, hogy vegye számba, — a mit eddig soha sem tett meg — hogy a tankötelesek beiratkoztak-e s ha nem kényszerítse, hogy iratkozzanak be. Nincs hely? Tessék minden érdeket félre tenni és községi elemi iskoláját kellő tanerőkkel ellátni, addig is, míg az államosítás keresztül vitetnék. Ha értelmes, mivel polgárságot akarunk nevelni: akkor első sorban az elemi oktatást kell intenzívebbé tenni.

A multak mulasztásait is lehet pótolni. Erre szolgálnak az ugynevezett Szabad Iskolák, melyekben a tudni vágyó polgárság és munkásosztály elégti ki lelke szomját. Szervezni kell itt is a Szabad Iskolát. Budapest, Pécs, Debreczen és több város már megcsinálta. Ne maradjon el Székelyudvarhely városa se Erre az alkalmas talaj is meg van s ez az ugynevezett szabad lyceumi előadások, melyeket Solymossy Endre rendezett.

Át kell ezeket formálni, hogy ne rendszeretlen, össze-vissza való ismeretet nyerjen a közönség, hanem ismerkedjék meg egyes fontosabb tudományokkal, társadalmi irányzatokkal egészen. Körét is ki kell terjeszteni a társadalom legalsó rétegére és annak igényeit is figyelembe véve: lobogtatni kell a haladásnak, a felvilágosodásnak fáklyáját. Egy azonban a fődolog: az, hogy a szabad iskolák, a szabadság lelkétől legyenek áthatva. Itt elavult világnézetet, osztályérdeket, maradiságot hirdetni nem lehet és nem szabad. Itt csupán tiszta tudományt, szin igazságot lehet hirdetni. Nyisunk tehát utat a modern demokratikus haladásnak, a tiszta tudománynak Székelyudvarhely falai között is s ezáltal hozzá járunk az uj Magyarország megteremtéséhez. ☉

BELFÖLD.

Enquete a birtokrendezés ügyében.

Mint jelentettük, az erdélyrészi birtokrendezés kérdésében Polónyi Géza igazságügyminiszter f. hó 12-ére ezaktanácskozmányt hívott össze. E szaktanácskozmányon Udvarhelyvármegye részéről Ugron

Ákos főispán, László Domokos táblabíró, Dr. Kovácsy Albert, Dr. Gyarmathy Dezső és Dr. Hinléder F. Ernő országgyűlési képviselők vesznek részt.

A villamos világítás ügye. Székelyudvarhely város villamosvilágítására vonatkozó szerződést a képviselőtestület, mint annak idején azt részletelesen megirtuk, június hó folyamán tartott közgyűlésben egyhangulag hozott határozattal megkötötte. E szerződés, a törvényhatósági jóváhagyást megelőzőleg a kereskedelemügyi miniszterhez lett felküldve szakvéleményezés céljából. Hogy e szakvélemény kedvezőtlen legyen, mint értesülünk, a Ganz-gyár konkurrencsei minden lehetőt megtettek s a jóváhagyás kérését tényleg csak ennek a körülménynek tudhatjuk be. Az ügy ilyen késedelmes elintézése folytán terjedt el a hir. nyugtalanságot keltve városzerte, hogy a villamos világításból újból nem lesz semmi, mivel azt a miniszteriumban megsemmisítették. E híreszteléssel szemben illetékes helyről vett értesülésünk alapján irhatjuk, hogy a jóváhagyás előreláthatólag közelebről meg fog történni, úgy hogy az ügy még a deczemberi törvényhatósági közgyűlésen tárgyalható lesz.

A sorozások megkezdődtek. A folyó 1906. évi fősorozás tegnap, szombaton, kezdődött meg Udvarhelymegyében. A sorozás, mint azt annak idején közöltük, a következő sorrendben fog megtartatni: 1. Oklándi sorozójárásban: november 10, 12, 13 és 14-én. 2. Keresztúri sorozójárásban: november 17, 19, 20, 21, 22 és 23-án. 3. Udvarhely városi sorozójárásban: november 26-án. 4. Udvarhelyi járási sorozójárásban: november 27, 28, 29 és 30 án.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, nov. 9.

Politikai körökben mostanában a diskusszió tárgyát a katonai kérdés képezi.

Tagadhatatlan tény, hogy abban a kérdésben a politikusok nézete szétágazó. Nem lehet egységes, kialakult felfogásról beszélni

Van egy része a koalícióban egyesült politikusoknak, a kik azt a nézetet vallják, hogy a mostani kormánynak és a mostani parlamentnek semmi körülmények között sem szabad katonai létszámemelést megszavazni. Még csak a kérdés tárgyalásába sem szabad belemenni. Hiába utalunk holmi nemzeti vívmányokra, mint ellentételekre.

Meg sem roskadt a mi tudósunk,
Hévílete még nem lohadt, —
Divat, szerencse odahagyta,
Elbánt vele pár év alatt.
A hírnév és a sok dicséret
Ugy összeomlott, semmivé lett...
A szél is ekként üzi szét
Sivár tájnak ködrétegét.

Még irta, irta vakmerőn
Vad, képzelődő álmait,
De a közönség már meg unta,
Amiket ugy tulságba vitt.
Már nem volt bennük érdekesség, —
S fitymálták akik emlegették,
Hogy tudománya semmivé,
S írása mind csak torz mese.

S ahogy szétfoslott a varázsa,
Sorvadt a jómód is vele,
Fényes féskébe be-benyilalt
Nélkülözésnek zord szele,
A fényt lassacska messze fúta:
Pézt kereső keserves utra;
Orvul mindenre szállt alá,
S a fésket ugy elrongyolá.

A sok diszból, szép kényelemből
Lassan-lassan misem maradt, —
Kerestek más fésket maguknak,
Szegényeset, szomoruat.
Mosolygó élet rózsabokra
Elhervadt száraz ágbogokra,
S e szárazág zörgött csupán
A híres, zengő mult után...

De mégis, mégis jött a mulból
Tudósunknak vigasztalás!
Díszes könyvtára megvolt éppen,
Ha el is ment zálogba más, —
S bár éhezett tán napok óta,
A könyveit féltette, óvta,
Meg is őrizte mind, de mind,
S becézgeté szive szerint.

S míg sok-sok ember megtagadta,
Egy mégis hozzá hí maradt,
Követte elszánt szeretettel
A sűrű sorscsapás alatt.
Széled szép nője, lelke párja
Az életutat vele járta,
S ajkán nem nyílt panaszra szó,
Csak új reményre biztató.

Hányszor sirt átka a tudósnak,
Akkor lelkéhez szólt a nő,
Csodás, nagy, nyugodalmas hittel
Egy szebb világot tárt elő,
Ahol elég a kicsi fészkek, —
Ahol az álmok nem merészek,
Hol béke van, s öröm csupán...
... S enyhült a férj a nő szaván.

Óh jaj, hogy ez az enyhülése,
Már ez sem tarthatott soká!
Kihívott sorsa ujra támadt,
S végső csapást sújtott reá.
Hogy élte fájáról kiasszon,
Ott fekszik, im a kicsi asszony
Halotthalványan, betegen, —
Nincs is tán lelke ideleln.

Az orvos arcza oly lemondó,
Indul is már szomoruan,
S csüggedten mondja a tudósnak:
„Nincs többé szükség rám, uram.
Feltörtek már a síri árnyak,
Nincs írja itt a tudománynak,
Ezen csak az Isten segít...
Rám többé szükség nincsen itt.”

... Feltörtek már a síri árnyak,
Sötét éjjellel ébredők,
Sötét éjben fehér karokkal
Várják az édes szenvedőt, —
Hogy életét már velük élje,
Maradjon egyedül a férje,
Döljön reá egész világ,
S egy örjítő nagy árvaság...

Mint régi kriptában a léptek,
Ugy döngött lelkében a szó;
Amit imént hallott tudósunk,
Az mind-mind oly irtóztató!
... Suhog már a halál kaszája,
Huh! gyilkosan felfogta rája,
S az édes olyan halavány, —
S nem, nem segít a tudomány!...

Zokogna, sirna, ámde könye
Ott vérzik el szive falán,
Kétségbe esve tör ki szója,
Nem is szó, csak hörgés talán:
„Hát ennyit ér a tudomány csak,
Hogy azt lebirják síri árnyak?”
S ököllel csapja könyveit:
„Hát mit kerestek akkor itt?!”

Szétváltak mind a könyvrakások,
Ahol közékük csapkodott,
S hátuk mögött lassan elétűnt
A kicsi könyv, fakó, kopott,
Mit egykor eldobott a földre...
... Ált a tudós megilletődve,
S a szive reszketett bele,
A könyvecskét ugy vette le.

És vitte csak a betegágyhoz,
Mint hogyha oltár volna az,
Odaborult a betegéhez,
S felsirt lelkéből a panasz:
„Én lelkem társam, el ne menj még,
Nézd, idehoztam, itt az emlék,
Nézd, idehoztam, szivemmel csokolom,
Hol megütöttem egykoron...”

Óh el menj, térj vissza hozzám,
Hitemmel visszaváltalak,
Ledobom lelkemről a gögőt,
S azt a tudást, mi csak salak,
Ne hagyj, ne hagyj itt árvaságon,
Én édesem, aranyvirágom, —
Nézd, imakönyvünk csukva rég,
Imádkozunk belőle még!...”

Az ország, a nemzet úgy tudta eddig, hogy a béke a király és nemzet között azon az alapon jött létre, hogy a katonai kérdéseket két esztendőre kikapcsolják az aktuális politikából. A régi létszámot, a régi költséget szavazzák meg, többet egy emberrel és egy fillérrel sem.

Az itt körvonalozott felfogásnak sok híve van.

Konstatálható azonban, hogy van viszont a koalícióban számos képviselő, aki megfelelő nemzeti engedmények ellenében hajlandó lenne a katonai létszámemelés kérdésébe belemenni és egyáltalán kerülni kívánják a katonai kérdésekből esetleg kifejlődhető válságot. Azt mondják, hogy elég volt már az örökös katonai bajokból, ne vigyük mindig a dolgot a legszélső végletekig és ne engedjük, hogy a katonai kérdések miatt az alkotmányos élet minduntalan fenekestől felforduljon.

Ellenben fordítsuk egész figyelmünket és tehetségünket a gazdasági kérdésekre. Igyekezünk minden erőnket megragadni, hogy gazdaságilag megerősödjünk.

Ez a két nézet áll szemben egymással és a legközelebbi jövő politikai küzdelmei ebben a vonalban fognak mozogni.

*

A diszkusszió másik tárgya a kiegyezés kérdése, amelyről mostanában igen sok szóbeszéd folyik a politikusok között. Függetlenségiek között nagy meglepéssel konstatáljuk, hogy Kossuth Ferencz keresztülvitte a tervét s immár semmi akadály nem áll útjának annak, hogy az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezés az eddigi vámszövetség helyett vászzerződési formában jön létre. Ami még homályos pont ezekben a kérdésekben, az a határidő kérdése, amely a legutóbbi szakbizottsági tanácskozásokon került fel.

Sokat beszélnek politikai körökben a mentelmi bizottság Bánffy Dezső és 21 társának mentelmi ügyében hozott ítéletéről, a melylyel Pócs Sándor, volt igazságügyminiszter vádala helyezését határozták el. Politikai körökben nincsen nézeteltérés abban, hogy a mentelmi bizottság ezuttal érthetetlen okokból jóval túllépte hatáskörét. Ezt most már beismerte maga a bizottság elnöke is, Gál Sándor, aki a mint e sorok írója előtt kijelentette, levonja a konzekvenciákat s a mentelmi bizottság elnöki tisztéről legközelebb lemond.

S mint hogyba társa zokogását
Hallotta volna a beteg,
Sohajttas száll lassan szivéből,
A szempillája megremeg —
Folengedett a holt merevség,
Pezsdültek mind a vér erecskék,
S szavát is hallja most a férj:
„Édes uracskám, már ne félj!...“

És hogy ne féljen, megnyugodjék
Erős örömmel, boldogan,
Reá is néz a kicsi asszony,
Szemében élet lángja van, —
Aztán úgy kéri a pihenésre,
Hallatszik halkan pihegése,
Arczán elárad a mosoly...
S a férjnek könyve folyva foly.

Könyvével együtt áhitattal
A kérges sziv imája száll,
Mint téli föld kérgén az illat,
Mit áraszt az ibolyaszál:
„Én Istenem, de nagy vagy, jó vagy,
De betegeket gyógyító vagy!
Szivem hálája könyvem,
Én jó Uram, én Istenem...“

És benn a bús, szegény szobában
Öröm, remény föltámadott,
Ujult erővel messze üzték
Az odarögzött bánatot;
Uj álmoktól, mik nem merészek,
Benépesült a kicsi fészék,
S hit kezdett új életet...
... Kinn fényes hajnal ébredett...

Az egyetlen ember, aki a bizottságban felismerte a helyzet komolyságát, előre látta a fiaskót, Szatmári Mór volt, a kiról név nélkül a lapok is megírták, hogy ellene szavaztak a bizottságnak. Ezzel szemben felvilágosítottak bennünket arról, hogy a dolog nem így áll. Szatmári Mór, a mikor reá került a sor a szavazásnál, kijelentette, hogy arra a kérdésre, hogy megsértetett-e a mentelmi jog, vagy sem, azt felelné, hogy igen, de a föltett kérdésre nemmel kell felelnie, mert úgy látja, hogy ezzel a mentelmi bizottság jóval túllépte hatáskörét.

A pártokban nagy helyességgel találkozott Szatmári korrekt jogász felfogása, csak az a kérdés most, hogy mi is lesz tehát a mentelmi bizottság helytelen határozatával.

*

Várjuk a bejelentett okos sztrájkotörvényt. Sokszor kifejtettük már azt a nézetet, hogy a bérmozgalmak mai formája miatt nincs meg a mai társadalmi bölcsesség; a szervezett munkások, de az ő vezéreik sem gondolnak arra, hogy mi lesz hát vége ennek az örökös bérharcnak? Mi lesz, ha csakugyan sikerül majd valamikor elérni azt a célt, hogy a munkások tönkretegyék a kistőkén élő exszisztenciákat és magukhoz rántják, proletárokká teszik azokat is, a kikkel ma, mint munkaadókkal állanak harcban. Mi lesz hát akkor? A szocialista vezérek azt gondolják, hogyha ezt a célt elérhetik, akkor majd módjában áll a proletáriátusnak a halomra hordott milliókkal, a nagytőkével megküzdeni? Ez volna a további cél!? Ám ki éri itt meg a nagy probléma becsét? Vajjon lehet-e gondolni arra, hogy akkor majd a nagytőke vesztéssel fogja üzemeit működésben tartani? Az értékcsere természetes szabályait megváltoztatja-e majd az a körülmény, hogy most már egyfelől csak a proletáriátus munkarendje, másfelől csak a halomra hordott nagy tőke áll? Erre gondolni a legnagyobb képtelenség. A világ folyását teljesen megállítani még ebben a képzeletbeli esetben sem lehetne; az értékcsere természetes szabályai megmaradnának, s a tőke akkor csak haszonért dolgoztatna a munkaerővel. Hiába mondjuk azt, hogy ugyanez a darab föld, melynek ma száz korona az értéke és hat korona a tőkére eső haszna, majd csak ötven korona értékére fog leszállani és csak három korona hasznot fog nyújtani a tőkének — ezzel nóm érjük el azt, hogy a proletár munkásnak jobb sorsa legyen, csak azt érjük el, hogy a tőke még jobban összetorlódik, mert a száz korona értékű földön ugyanazt a munkát kell végezni, mint az ötven korona értékűn, ám, ha a föld értéke kisebb, kevesebb vagyoni érdek fűződik annak megmunkálásához, mintha nagyobb és így ma több a munkaalkalom, mint akkor lesz. Meszire mennénk, ha ennek az elméletnek minden konzekvenciáját akarnók itt levonni. Várjuk tehát az igazságügyminiszter által bejelentett okos sztrájkotörvényt!

A törzsrészvények ügye.

Vármegyei küldöttség Kossuth Ferencznél.

Székelyudvarhely, nov. 8.

Udvarhelyvármegyénk közönségét és közigazgatási bizottságát is utóbbi időben gyakrabban és igen mélyrehatóan foglalkoztatta egy nagyfontosságú közigazgatási kérdés, a vármegye útügye.

Köztudomású dolog, hogy a vármegyei útfenntartási alap, annak ellenére, hogy a súlyos közterhek mellett 10% útdadó terheli a közönséget, már évek hosszú sora óta képtelen a közúti szükségleteiről úgy és akként gondoskodni, mint aminő mértékben azt közforgalmi és gazdasági érdekeink megkívánják.

Köztudomású az is, hogy az állam által évenként nyújtott 20–30 ezer korona segély sem volt képes a bajt orvosolni, sőt ezen segély elégtelensége folytán az úti alap évről-évre nagyobb és nagyobb hiánnyal zárta le számadásait, pedig a vármegye intéző körei és a vármegye törvényhatósági bizottsága a végső eszközt is megpróbálta, amelylyel a sülyedő hajó megmentésére rendelkezett; a felesleges, sőt alig nélkülözhető terheket is kidobálta — nagy közforgalmi fontossággal bíró utakat hagyott ki úthálózatából, hogy a megmaradtakat az igényeknek megfelelő karba helyezhesse és fenntarthassa.

Ezen kopláló-rendszer azonban a bajokat nem szüntette meg, sőt sokasította, mert eljutott az útfenntartási alap ahhoz a fronthoz, hogy az évek óta visszaszorított szükségletek, különösen a műtárgyak építésénél, már tovább el nem odázhatók s a folyton fejlődő forgalmi igények egyes alig járható meredekségű útszakaszok átépítését is elodázhatatlan szükségé tették.

Ennek eredménye, hogy a közúti alap 1907–8. évi költségelirányzata már 120, illetve 130 ezer korona hiánnyal záródik.

Ezen hiánynak más fedezeti alapot, mint az évi államsegély megfelelő felemelését kijelölni nem lehetett.

Ezen súlyos helyzet tette a vármegye intézőköreinek elengedhetlen kötelességévé, hogy a kibontakozás módjait keresse.

Meg is találták abban, hogy egyrészt a forgalmilag legfontosabb útvonalaknak teljesen állami kezelésbe vételét újból is szorgalmazzák, másrészt pedig az 1904. évi XIV. t. cz. alapján, esetleg ennek módosításával, a h. é. v. törzsrészvényeibe fektetett 920,000 korona teljes megváltását kieszközöljék.

A vármegye törvh. bizottsága f. évi október hó 11-én tartott rendes őszi közgyűlésén ilyen irányban hozott két, nagyfontosságú határozatot és azoknak az illetékes, kereskedelemügyi m. kir. miniszter előtt való tolmácsolására az alispánt, tiszti főügyészt és kir. főmérnököt küldötte ki, felkérte a vármegyében megválasztott országgyűlési képviselőket, hogy ezen küldöttséghez csatlakozzanak és annak vezetésére, a vármegye e nagyfontosságú kérelmének kellő nyomatékkal való tolmácsolására Ugron Ákos főispánt kérte fel.

A főispán utánjárásának köszönhető, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nagy elfoglaltsága mellett és annak ellenére, hogy az országos ünnepségek sorozata kimerítették, a küldöttséget október hó 31-én fogadja.

A kitűzött időre megjelentek a küldöttség tagjai: Ugron Ákos főispán, Dr. Damokos Andor alispán, Dr. Valentsik Ferencz t. főügyész, Szobotka Rezső kir. főmérnök, Dr. Hínléder F. Ernő, Dr. Kovácsy Albert orsz. képviselő és Lántzky József törvh. biz. tag, aki Budapesten lévén, szintén csatlakozott a küldöttséghez.

A miniszter kiváló szíveséggel fogadta a küldöttséget, melyet Ugron Ákos főispán bemutatván, a vármegyei törh. bizottságának határozatait átnyújtotta, magvas beszédben sorolván fel azon súlyos okokat, amelyek a vármegyét kérelmeinek előterjesztésére kényszerítették.

Elmondotta, hogy a vármegye által fenntartott közutak egy részének állami kezelésbe vételét indokolja nem csak azok forgalmi fontossága, amely kívánatos, sőt elengedhetetlenné teszi, hogy azok mint elsőrangú utak tartassanak fenn, hanem az is, hogy az állami kezelésbe veendő fenyéd-zetelaka-gyergyói, székelyudvarhelyi—parajdi és felsőboldogfai—felsőrákos—magyarosi, összesen 107 km. hosszú útvonalaknak állami kezelésbe vétele olyan nagy terhet venne le a vármegye útfenntartási alapjáról, amely az állami segélyezést nemcsak feleslegessé tenné, de módot nyújtana a vármegyének arra is, hogy oly forgalmi fontosságú utakat, amelyek most a különben is túlterhelt lakosság által mint viczinális utak tartatnak fenn, ismét t. v. h. kezelésbe vonnának vehetők és így egyfelől az államra alig hárulna nagyobb teher, mint a most elkerülhetlen állami segély, másrészt a megyei úthálózat a közforgalmi igényeknek megfelelően fejleszthető lesz.

Kifejtette, hogy annak idején a vármegye közönsége: az egyes községek, sőt magánosok, — a vármegye vagyoni viszonyaihoz képest — óriási áldozatok árán voltak képesek a hejjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasútvonal építését biztosítani s a minden vagyon nélkül szűkölködő vármegye útfenntartási alapja is 920 ezer korona értékű törzsrészvény jegyzésével járult annak létesítéséhez, holott az előző kormányoknak a magyarság fejlesztéséért kötelessége lett volna a kolozsvár—brassói fővonalat ezen tisztán székelylakta földön építtetni s nem a nemzetiségek erejét növelni annak mostani vezetésével. — Az ősök hibáját igyekezett a vármegye pótolni a h. é. v. létesítésével, melyet azon természetes reménységgel tett, hogy annak folytatása az állam segélyezésével kifog épülni. Ezen reményt istápolta az 1895. évi VII. t. cz., mely „székelyvasúttak“ kiépítéséről és ezek közt a székelyudvarhely—gyergyói szárnyvonal építéséről is intézkedik.

Ez esetben valóra vált volna azon remény, hogy

a meghozott anyagi áldozat nem marad gyümölcsösten és a törzsrészevények jövedelme hoznak.

Mivel azonban az 1895. évi VII. t. cz. reánk vonatkozó része nem vált valóra, de erre kilátás sem nyujtatik, ezen 920 ezer korona nem jövedelmező törzsrészevény ónsúlyként nehezedik amugy is gyenge, a reá háruló terhet nem bíró, vármegyei útalapra.

Utolsó reményünk, hogy az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. cz. alapján a törzsrészevényeknek nemcsak azon része, amely a vármegye úthálózatába felvett, még ki nem épített mintegy 8—10 km. közút kiépítésére szükségeltetik, de annak fennmaradó része, számszerint 649,500 korona is beváltassék. Ezt is nem azért kéri vármegyénk közönsége, hogy az útalapot terhelő törlesztése kölcsönt abból kifizesse, hanem azért, hogy azon útszakaszokat, amelyeket vagyontalansága miatt ki nem építhet a közforgalom igényeinek megfelelő karba helyezve, hogy az alig járható meredek útszakaszokat a műszaki követelményeknek megfelelő módon jól járható karba helyezze.

És most nem kicsinyes, önös célok vezetnek a vármegye közönségét, hanem azon nagy általános célok felé törekszik, melyek a szegény nép megélhetését a jó közlekedési utak létesítésével lehetővé teszik: méltán reméli a vármegye közönsége, hogy méltányos kérelme teljesülni fog.

A miniszter figyelemmel hallgatta végig a küldöttség vezetőjének előadását és biztosította a küldöttséget és küldöket legnagyobb rokonszenvéről, amit abból is láthat a vármegye, hogy az utak államosításáról összeállított és 1924 évig terjedő programjába mindazon utakat felvette, amelyek államosítását a megye kérelmezte és nagyon sajnálja, hogy a kérelmet nem úgy és oly gyorsan teljesítheti, amint azt szeretné, hogy t. i. mind három utat egyszerre és azonnal nem veheti fel az állami utak közé, de rajta lesz, hogy a fenyéd—zetelaka—gyergyói közút lehetőleg minél előbb és a más kettő 1918 évben felvétessék.

A törzsrészevények megváltására irányuló kérelem méltányosságát is készséggel elismerte a miniszter, de kijelentette, hogy ily nagy összeg felett nem rendelkezik s így azt kilátásba se helyezheti, de hogy igazolja őszinte rokonszenvét nem bocsátja el a küldöttséget, amíg a kérdés lehetőleg tisztázva nincs és ezért rögtön magához hívatta Hartig Sándor min. tanácsost, hogy a kérés teljesítésének módozatait vele megbeszélje.

A küldöttségnek csaknem minden tagjának alkalma nyílt a fennforgó kérdésekhez hozzá szólani s az elmondottakat a miniszter a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg.

A min. tanácsos megérkezéig a küldöttség visszavonult.

A miniszternek és tanácsosának beható tanácskozása után ismét fogadta a küldöttséget és tudatta, hogy az 1904. XIV. t. cz. rendelkezése nem ad neki módot a törzsrészevények nagyobb mérvű megváltására, mivel ezen törvény alapján csak is a kiépítetlen utak kiépítésére nyujthat segítyt, ez pedig Udvarhelyvármegyében már biztosítva van.

A kiépített úton mutató hiányok elenyészése csak is az évi költségvetés keretében oldható meg. E végett egyik központi közegének kiküldése útján fog meggyőződést szerezni a vármegye ügyi szükségleteiről és ezeket egy tíz éves építési ciklusba fogja felölelni és az ezen építkezésre szükséges összeget a két évenként összeállítandó költségvetés keretébe fogja beilleszteni és így a vármegye méltányos és jogos igényeit így véli kielégíthetőnek.

Ugron Ákos meleg szavakban fejezte ki a vármegye hálóját a kilátásba helyezett segélyért. A küldöttség a minisztert lelkesen éljenezve távozott s magával hozta azon tudatot, hogy a kijelölt úton a vármegye jogos igényei méltányos módon ki is fognak elégíttetni.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 11.

Rendetlen a vonatjárat.

Vasutunkra s így a postára, legalább a délutánra még valamennyire biztosan számítottunk, leszámolva a reggel érkezéssel, mely mindig jókora késéssel érkezett meg, noha a postát s így az utasokat nem igen várta meg. A reggeli vonat rendetlen érkezése késztette a közigazgatási bizottságot, hogy a minisztertől egy harmadik vonatként beállítását kérelmezze, azonban nemhogy ily irányban történt

volna valami kezdeményezés az igazgatóságúál, de még a délutáni vonatunk is megbomlott, melynek pontos beérkezésére, a posta és közönség felhozására többet biztosra számítani nem lehet.

A vonatok állandó késése, mint már sok annyi más, szociális kérdéssé fajult ebben a forró levegőjű társadalmi állapotban. Tény, hogy a vasuti forgalom hetek, sőt, mondhatni, hónapok óta kisebb-nagyobb késést szenved állandóan. Tény az, hogy az igazgatóság tud a vonatok e késéséről, amelyek nem egy ízben már nagyobb forgalmi akadályokat és kellemetlenségeket okoztak, de sohasem olyat, amely miatt a m. á. v. anyagi veszteséget szenvedett volna.

A közönség, melyet mondhatni elkényeztetett pontosságával a posta, illetve a vasut, hamar megérezte a rendellenességet. Egyes lapok az okozat okát keresve, éppen társadalmunk jelenlegi helyzetének s napi eseményeinek legnagyobb részének véralakából kiindulva, szociális kérdést kovácsoltak a különben ártatlan természetű ügyből. Sejtelmés, pozitív adatokat, tehát becsületes riportot nélkülöző híradások jelentek meg arról, hogy a vasutasok sztrájkra készülnek. Sőt általuk meg nem érdemelt, becsületes munkást sértő váddal illeték őket, hogy amerikai sztrájkjal akarnak valamit elérni. Hogy mit, arról szó nem esett.

Az igazság ez: A vasuti postaforgalom nőttön nő saját természetéből, illetve az ország népességének szaporodása, művelődése, kereskedelmük, iparunk fejlődésének arányában. Ellenben a m. á. v. mindenben az, ami *évtizedekkel* ez előtt. Örvendtesen gyarapította a forgalmat az országzserte megindult honi iparpártolás. A jelenben pedig jelentősen szerepeltek az országos ünnepek. Az üzletvezetőség kimutatása biztos fokmérője a forgalom növekedésének. A hiba ott rejlik a menetrend lapjai között. A vasutasok fizikailag képtelenek betartani az előírt vonatinulást. A menetrend például kisebb állomáson pár perc megállást ír elő. Azonban oly nagy a posta anyaga, hogy azt a vasutra feltenni, kellőleg ellátni a személyzet a megszabott csekély idő alatt képtelen s vesztgel a vonat 8, sőt 15 percet is. Igen természetes, hogy ez az egy késlekedés már megbontja a vele egy vonalon közlekedő összes vonatok járását s várakozásra, fölösleges idővesztésre kényszeríti valamelyik váltó-állomáson.

Ezzel annyira tisztában van már a m. á. v. igazgatósága, hogy a sztrájk-izü híradásokat figyelembe sem veszi. Az üzletvezetőségek körében pedig már dolgoznak egy új menetrenden, mely minden viszonyoknak megfelelő lesz. Elkészítése rengeteg időt vesz igénybe és erre az évre nem várható.

E kérdéssel kapcsolatban már most figyelmébe ajánljuk a M. á. v. üzletvezetőségének a közönségnek azt a közóhajtását, hogy a Brassó—Budapest vonalon a közlekedés gyorsítsassék. Technikai okok nem engedik meg azt, hogy a hegyes vidékek pályáin nagyobb menetsebesség legyen, de be kell állítani legalább is egy *expresszvonatot*, mely csak a nagyobb állomásokat érintve, rövidebbé tegye az utat az erdélyrészi városokból Budapestre, míg a Segesvár—Székelyudvarhely vicinális vonalra egy harmadik vonatként beiktatása szintén elondghetetlen. A közönség elégedetlensége a legnagyobb mértékben helyénvaló. Itt gyors orvoslásra van szükség, s mi kérjük az illetékes tényezőket, hogy azt foganatosítani elsőrendű feladatuknak tartsák.

László Domokos táblabíró. A király, az igazságügyminiszter előterjesztésére László Domokos székelyudvarhelyi törvényszéki bírónak az ítélőtáblai címet és jelleget adományozta. A legfelsőbb helyről jött elismerés valóban érdemes embert tüntet ki, ki a közszolgálat terén eltöltött hosszú évtizedek nehéz és kitartó munkája által szolgált rá arra. László Domokos nem a politikai pártélet lármás színpadján kereste a babérokat és az érdemeket, hanem a hivatalos szobák csöndjében folytatott hajthatatlan kitartása, törhetetlen becsületessége által vívta ki pályatársai becsülését és szeretetét, amíg most munkáját illetékes helyen is méltányolták. A kedves öreg urnak őszintén gratulálunk.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete 5 ikén, hétfőn délután rövid rendkívüli közgyűlést tartott Gothárd János polgármester elnöke mellett. A közgyűlés az 1905. évben választott 25 képviselőtestületi tag közül kisorsolt 5-öt, névszerint Tamás Albert, Szabó István, Ferenczy István, Daróczy Miklós, Molnár Károly képviselőket. Tudomásul vették, hogy az 1900. évben választott tagok közül megbízatása a f. év végével a

következő 25 tagnak jár le: Kovács Domokos, Hlatky Miklós, Sándor Mózes, Kovács Dénes, Zakariás Antal, Bálint György, Simó János, Szabeni Antal, Tarsoly Lajos, Orbán Dénes, Szakács Gyula, Keszler János, Kassay F. Gyula, Szeles Pál, Csépi Ignác. Intézkedett a közgyűlés a választás kitűzése iránt. A városi igazoló választmányba megválasztottak: Dr. Mezei Ödön és Soó Gáspár. A városi homoród-láz eladási ügyét egy 30 napra összehívandó gyűlés tárgyalja. A fazakas ipartársulatnak az agyagbánya használatát megengedték. Végül egy bérleti szerződés tárgyalását levették napirendről s ezzel a gyűlés véget ért.

Kuncz Elek tankerületi főigazgató, a helybeli középiskolák meglátogatása végett f. hó 5-én Székelyudvarhelyre érkezett.

Huszonöt éves papi jubileum. Sebestyén Mózes zetelaki alesperes-plebános e hó 6-án tartotta 25 éves papi jubileumát. Az ünnepet a kerületi papság nevében Gróf Mikes János főesperes-plebános, a világiak részéről Soó Gáspár főim. igazgató üdvözölte. Az ünnepi misét a *jubilans* mondotta fényes segédlettel, a volt káplánai által ajándékozott miseruhában, míg az egyházi beszédet Mikes gróf tartotta. Délben a plebánián harmincz terítékű ebéd volt, melyen az általános tiszteletnek örvendő esperes-plebános nagy ünnepeltetésnek volt részese. Mi is szívből kívánjuk, hogy közhasznu, tevékeny állásában még sokáig éljen.

Polgármesterek értekezlete. Jelentették volt annak idején, hogy a rendezett tanácsu városok polgármesterei november 3-án és 4-ikén tartják meg országos értekezletüket Budapesten. Az értekezletet most e hó 12-ére és 13-ára halasztották, amikor is Budapesten az Ujvárosházán tartják ezt meg, 11-én este pedig ismerkedési est lesz. A nagygyűlésen Székelyudvarhelyt Gothárd János polgármester képviseli, ki avégett tegnap Budapestre utazott.

Kivonat a megyei hiv. lapból. Bivalyész megszűnt Homoródbene és Abásfalva községben. — Sertésorbáncz megszűnt Kápolnásfalva és Kóbátfalva községben. — Rühkór megszűnt Szentábrahám községben. — Veszettség megszűnt Korond községben. — Lépfene megszűnt Erked községben. — Sertésvész fellépett Alsósófalva községben. — Sertésorbáncz fellépett Bözöd községben. — Veszettség fellépett Nagysolymos községben. — Lépfene fellépett Kisgalambfalva községben. — Lőrincz Flóris p. ü. vigyázó okt. 28-án d. u. fél 3 és fél 6 óra közt, Homoródujfalutól Oklánd alsó végéig vezető utvonalon, a neki napló és jelentőiv szerint átadva volt 44. sz. pecsétnyomót elveszítette. — Folyó évi október 21. és 22. közt éjjel Lovéte községben elveszett 2 nagy herélt ló, 5 vagy 6 évesek. Egyik sötét pej, homlokán egy kis fehér folt (csillag), a másik szürkés barna (egér szőrű). A pej sovány, csontos, a szürkés barna kövérebb, ennek is a homlokán fehér folt van. — Mezei György zetelaki lakos 1 drb lova f. évi október 29-én elveszett. Egyik 4 éves sötét-szürke herélt, a másik 4 éves fekete herélt ló. — Abrán Dénes zetelaki lakosnak egy drb kékes szőrű fejős tehene, 9 év körüli, egy foga hiányzik, elveszett. — Galfi Lajos a firtosmartonosi határon, október hó 27-én 1 drb bundát talált. Igazolt tulajdonosa átveheti a firtosmartonosi községi bírótól.

Tanítók figyelmébe. A következő sorok közlésére kértünk föl. Az „Erdélyrészi Tanító Egyletek Szövetsége“ rendes évi közgyűlését folyó évi november hó 17-én fogja megtartani, miről az „udvarhelymegyei tanító egylet“ tagjainak közvetlen tudomása van. E közgyűlésen résztvenni joga van minden egyesületi tagnak. Ugyanazért tisztelettel felkérem, hogy mindazon tagok, kik a közgyűlésen megjelenni óhajtanak, elszállásolás és tájékozás végett folyó év november hó 12. éig alulírottánál annál is inkább jelentkezni sziveskedjenek, mivel a nem jelentkezők felutazásuk esetén semminemű kedvezményhez igényt nem tarthatnak. Siménfalván, 1906. november hó 5-én. Kartársi üdvözléssel: Szász Ferencz egy. elnök.

Háziipari tanfolyamok. A földművelésügyi miniszter utasította a gazdasági szaktanárokat, hogy a tél folyamán a mezőgazdasági munkásnépnek a fűzvesző-fonás, seprőkötés, fafaragás, szalma- és gyékényfonásban való kioktatása céljából háziipari tanfolyamokat rendeznek. Ezen rendelkezésből kifolyólag a székelykereszturi gazdasági szaktanár Udvarhelymegyében Kóbátfalva, Székelykeresztur, Siménfalva és Csekefalva községekben rendez ilyen tanfolyamokat. A tanfolyamokon azonkívül a hét bizonyos megállapított napjain felnőttek részére gazdasági előadásokat is tartanak.

Uj főgimnázium. A kézdivásárhelyi római katolikus főgimnázium új palotáját nagy ünnepség között hétfőn szentelte fel a beteg Majláth Gusztáv

gróf erdélyi püspök helyettese: Pál István apát-kanonok, erdélyi státi elnök, Balázs körzeti főesperes és a körzeti papság fényes segédletével, óriási közönség jelenlétében. Az ünnepen Apponyi kultuszminisztert Elekes Béla főispán képviselte, aki szép beszédben kívánt áldást és sikert az intézetnek. Ezután ünnepség volt, melyet Gáspár tanár gyönyörű beszéde nyitotta meg. Ünnepi beszédet Tusson Lajos tartott. Délben a vigadóban 200 terítékű bankett volt, melyen a királyra, a pápára, Majláth püspökre, Apponyi miniszterre, Elekes főispánra, Ráth képviselőre, Andrassy nagyvárad kanonokra mondottak lelkes pohárköszöntőket. Az ünnepélyen a székelyudvarhelyi kath. főgimnáziumot Soó Gáspár igazgató képviselte.

Házasság. Tamás Balázs kereskedő f. hó 22 én tartja esküvőjét Vass Irma kisasszony Tiszaujlakon.

Hánn József kereskedő e hó 18-án vezeti ol-tárhoz Keresztes Mariska kisasszonyt Gyergyóditróban.

Hivatalos tankönyvbírálat. Lapunkban megemlékeztünk arról, hogy Kertész Albert, helybeli községi elemi népiskolai tanítónak „Udvarhelyvármegye földrajza. Földrajzi alapfogalmakkal” című munkáját a vall. és közokt.-ügyi miniszter Chalupka Rezső, vármegyénk kir. tanfelügyelőségi tollnokának és lapunk munkatársának adta ki hivatalos megbírá-lás végett. A Chalupka Rezső által megejtett hivatalos bírálat alapján a miniszter most f. évi október hó 20-ikán 81.861 szám alatt kelt rendeletével Kertész Albertnek ezen munkáját jelen alakjában, iskolai használatra nem engedélyezte.

A román kath. templom belső javítás és díszítésére adakoztak (IX. közelemény): Simó Matyásné 7. sz. gy.-ívén: Dr. Simó B. 20 k., Simó M. 40 k., Papp O., Mentovich Gyuláné, Dombrady Gyuláné, Papp Jánosné 2-2 k. Összesen: 68 kor. Voith Mariska 83. sz. gy.-ívén Freyberger M. cs. és kir. őrnagy 10 k., Izmael M., Porucnik L., Dörner, Székely A., Badeszkó P., X. Y. 2-2 k., Fudschuh O., Kovács L., Buda Imréné, W. Gyergyó 1-1 k. Összesen 26 k. D mény Mariska 80. sz. gy.-ívén: Porucnik I. 2 k., Dr. Szöllösi Ödön 5 k. Összesen 7 k. Demény Ferencné 6. sz. gy.-ívén: Özv. Gróf Rhedey Lajosné, Szent-Demetér 10 k., Richer A. 4 k., Demény Ferencné 5 k., Ugron Ákos 3 k., Dr. Kovács Albert 2 k., Dr. Jodál G., Hipp H., Anonymus 1-1 k. Összesen 27 k. Dr. Solymossy Lajosné 4 sz. gy.-ívén: Dr. Solymossy L. 10 k., Dr. Solymossy Lajosné 5 k., Dózsa Jakab 2 k., Harsia J., Sima D., Voröss B., Biró L., Dörner L., Dr. Irk J., Radó S., Hlatky M., Dobó Z., Nosz G. 1-1 k. Összesen 27 kor. Florian Mariska 127 sz. gy.-ívén: Lukácsy Zakariás 3 k., Dr. Hinlender E., Florian Gergelyné 2-2 k., Ujházy L., Lukácsy J., Laurentzi V., Vakar F., Otvaszatlan, Éranosz J., Kubayr A., J. I., Pütz G., Szenkovits J., Lazar Gy., Cziffra F., Vakar L., Lazar L., Puskás J., Dornbach A., Miklósy B. Itj. Bogdan J., Lengyel J., Vakar A., Merza V., Perényi J. Florian A. 1-1 k., M. A. 50 fill., Bartos Teréz, N. N. 30-30 fill. Összesen 31 k. Blajer Balazsné 110 sz. gy.-ívén: Kotsagh Sandor 1 k., Szabó L. 50 fill., Blajer Balazsné 4 k. Összesen 5.50 fill., 7 drb gyűjtőív összege 191.50 k. Dr. Lukácsy István Székelykeresztúr, befizetett ígért adománya 50 k. I-VIII. közelemény 9713.16 k. Összesen 9954.66 k. Fogadják a nemes szívt adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1906. nov. 6. Mikes János gróf, esperes-plebános, bizottsági elnök. Paschek Viktor, bizottsági penztárnok.

Jutalomjáték. A szintársulat kedves naivájának, Halasy Mariskának jutalomjátéka holnap, hétfőn lesz, amidőn *A nagymama* vígjáték kerül színre, Halasy Mariskát ez alkalomból nem kívánjuk a közönség figyelmébe ajánlani. Ezt megtette ő maga, minden egyes fellépésével a színházjáró közönség osztatlan szeretetét érdemelvén ki. E gyermek-leány kész színész. Játékának befejezettsége, bensőség-teljes finom stílusa, melyet bármelyik szerepében is egyforma értékkel alkalmaz és ami kiváló intelligenciájáról tesz bizonyosságot, azok a kellékek, melyekkel estéről-estére biztosította magának a közönség szimpatiját. Játékban, hangban a legteljesebb illuziót kelt és művészi ösztönével, melyet izlés és intellektus kormányoz, minden részletében elfogadhatóan tudja szerepeit megérezkíteni. E kiváló tulajdonságait, nincs kétségünk, a műpártoló közönség jutalomjátéka alkalmából nagyszámu megjelenésével fogja honorálni.

Iparosok fillér-estélye. A „Polgári Önk. és segélyező-egylet” fillér-estélyeit e hó 19-én megkezdte. Az első estély műsorát a jövő számunkba fogjuk közölni.

A vadásztársaság választmánya pénteken délután Dr. Damokos Andor elnöke mellett ülésezett. A választmány intézkedett a vadőrök alkalmazása tekintetében, mely célra egyes erdőőrök lettek kiválasztva, illő honorárium mellett. Egy pár terület megszerzésére bizottság lett kiküldve, ugyancsak határozatra ment, miszerint a társaság tagjai igazoló jegyekkel lesznek ellátva. A taggyűjtés még egyre tart. Jelentkezni írásban Dr. Damokos Andor elnöknel lehet, hol a társaság alapszabályai is megtekinthetők.

x Uj Idők. Római tizenkettős szám áll az Uj Idők címlapján. Ez a numerus ugyanannyi esztendő jelent, az esztendők pedig a novellák, cikkek,

regények, képek és rajzok oly tárházát, hogy mindenből bizvást megrajzolhatná valaki az utolsó tizenkét év kulturáját. A program, amit ennyi ideje szolgál *Herczeg* Ferencz hetilapja, pár szóban tömöríthető: irással és képpel szórakoztatni a közönséget. Ma ugyanazon szempontok szerint szerkesztődik, mint annakelőtte. Ha változott, ez a változás csak az, hogy elevebb, színesebb formában megy olvasói elé, hogy nagyobb apparátussal szolgálja őket. Ami friss, értékes munka születik a magyar szép prózairók dolgozóasztalán, azt mind hamarosan megszerzi. Negyedévenként két új regényt kezd. Egyet valamelyik jeles magyar író tollából, egyet a külföldi költő munkái közül. A társadalmi és művészi életnek nincs oly nyilvánulása, amely ne hagyja nyomot hasábjain. Amellett, hogy magához vonja a mai belletrisztika kitűnő erőt, azok közt, akik illusztrálják, a rajzon és ecset elismert mestereit találhatni. Fényképészei mindenütt jelen vannak, valahol közérdekű esemény történik, s így hétről-hétre az aktualitások hű krónikáját adja. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévenként 4 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedésnél lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalnál, Singer és Wolfnernél. (Budapest, VI. Andrassy-ut 10.)

x Eladó szegfűvek. A Boros-féle bethlenfalvi kertészetben több száz kinyitott szegfű kapható.

Színházi hét.

Még egy pár nap s aztán vége van a színházi esteknek, hogy jó hosszú időre ráboruljon a város szellemi életére az egyhangú szürkeség, melyet aztán olykor-olykor egy-egy műkedvelői vagy „füllér-estély” szakít meg. Lehet, hogy ezt érezte meg a közönség, lehet a prima volt döntő befolyással műpártolására, de tény az, hogy e hét minden napján zsufolóság megtöltötte a színházat, hol színészeink estéről-estére jorészt a repertoír kiérdemült darabjait mutatták be elismerésre méltó előadások keretében. Szombaton, 3-ikán, Sudermann Hermann színműve, *A becsület* volt műsoron. Az új német drámaírók sorából egyik sem birt akkora elismerésre szert tenni a külföldön is, mint Sudermann. Mesejét mindenki ismeri. A gazdag bankár s a szegény ember: két különféle felfogása a becsületről kerül összeütközésbe. S mint maró guny hat a megoldás, hogy a bankár rögtön másnak látja a leánya kérését, mihelyt kiszül róla, hogy egy híres cég tagja. Két külön világot rajzol Sudermann e művében. Az első és harmadik felvonás a szegény zsellér népet tünteti föl; a második és negyedik felvonás az előkelő társaságot. Az est sikerében a szereplők valamennyie részes. Traszt gróft *Neményi* játszotta jellemzetesen. *Halasiné*, mint Heineckené tünt ki élettelen alakítással. *Baghy* adta Heinecket, a gutaütötté öreg embert művészi realizmussal, mely az életet varázsolta élénk. *Rónai* a tanácsost élesen színezte ki. *Halasi* Mariska Alma leányban jó szerepet kapott: volt is benne sikere. *Ladányi*, mint Róbert kiválóan jó volt, valamint *Gergely* a Kurt szerepében excellált. Felemlítjük meg *Somogyit*, *Kozmát*, *Püspököt* és *Sinkót*, kik szintén rokonszenvesen feleltek meg feladatuknak. — Vasárnap *A gyimesi vadvirág*, Géczy népszínműve ment. *Halasy*, mint Balánka stilszerű alakítást nyújtott. Magdolna szerepében *Balla* Mariska igen kedves volt; a rokonszenves művész nő annyira behizelegte már magát szeretetreméltó egyéniségével a közönség szívébe, hogy pusztán megjelenésére is tüntetnek mellette. *Halasy* Mariska, Mária szerepét megalomással ruházta fel. *Békessy*, mint Gyurka hatalmas baritonjával ismételtén tapsot aratott. *Hegyesy* (Csura) és *Somogyi* (Marci) a derűtségről gondoskodtak, mely sűrűn jelentkezett a nézőtérben. *Baghy* az Imre, *Gergely* Lajos a Prezmer szerepében jók voltak. Az ensemble jó volt, mit a rendező érdemének tudunk be. — Hétfőn, 5-én, Martos és Huszka bájos operettje, *Gül-baba* volt műsoron. Az előadás zóna volt s a közönség zsufolóság megtöltötte a termet, s egész estén át valóságos ünnepelte *Balla* Mariska Gábor diákját.

Kedden, 6-ikán, *Ladányi* Imre jutalomjátéka-ként *Herczeg* színműve, *A dolovai nábob leánya* ment. *Ladányi* a Tarján alakjának megrajolásában kifogástalan alakítást nyújtott. A szép szerepet ábrázoló művészetének megszámlálhatatlan nuance-jaival juttatta kifejezésre anélkül, hogy csak egy pillanatra is a hatásvadászat kétes értékű fogásaihoz folyamodott volna. Értelmes deklamációjára, erőteljes drámai játéka egyképpen fokozta a hatást. A közönség lelkes tapsokban adott kifejezést elismerésének. A többi közreműködőről is csak jót mondhatunk. *Halasy* Mariska nemes egyszerűséggel alakította Szentirmayné s nyílt színen is tapsot aratott. *Márkus* Lenke szemmel látható igyekezetet tanusított Vilma szerepében s ha a hatás teljesen elmaradt, úgy az rajta kívül fekvő dologban keresendő. *Somogyi* a Bilinszky alakításában bizonyította ábrázoló tehetségének erejét. Sikeres alakítás volt a *Hegyesy* Gyuláné, ki mint Miska sok derűtséget szerzett. Jók voltak *Baghy Gergely*, *Püspöky* Rózi. Sajnálatos és bosszantó volt az orvos ur rövid jelenete. A társulat sok jó férfi erővel bír s így az efféle pótlások kikerülhetők, mert ez az összjáték rovására megy.

Szerdán, 7-ikén, *Osókon szerzett völgyény* bohózat volt műsoron, mint *Balla* Mariska jutalomjátéka. A jutalmazandó egyénisége s *Szigethy* darabjának reprise-je telt házat hozott össze. *Balla* Mariska az Abay Irén szerepében eleven, ötletes, tulcsapongó temperamentumu volt, a sokféle szituációba nagy

virtuozitással találta bele magát. Meleg csengésű hangja, énekszámainak előadása mind kitűnően érvényesült s a tapsnak, a kihívásnak nem volt vége-hossza. Jó volt *Neményi* a birtokos, *Gergely* az öcses szerepében. *Hegyesy*, *Rónai* és *Halasiné*, mint kóbor színészek hoztak tenger eredetiséget a színpadra, végtelen jó kedvet a közönség soraiba. Az összjáték jó volt s a szereplők valamennyie méltán részes a sikerben.

Csütörtökön, 8-ikán, *Sherlock Holmes* címmel, Conan Doyle detektív történeteinek egyik nagyon is gyenge dolgozata került színre Komor Gyula fordításában. A darab detektív történetnek van minősítve s ez pompás kibuvó azon kötelezettség alól, hogy a művet szindarabnak mondják, aminthogy a közönség sem tudott eligazodni, hogy vigjátékkal, avagy színművel van-e dolga s így a derűtségek olykor is hallható volt, amikor az egyáltalán nem volt helyén. A főszerepet, *Sherlockét*, *Baghy* Gyula adta értelemmel és tekintélyvel. Alakja erőteljes, imponáló és mindvégig érdekes. Az összjátékban *Gergely*, *Püspöky* Rózi, *Halasy* Mariska, *Rónai*, *Sinkó* Gizi, *Somogyi*, *Hegyesy* igen jók voltak. A darabot a közönség vegyes érzelmekkel fogadta. — Pénteken *Balla* Mariska és *Tibor* Lóri fellépésével zónaelőadásban *A suhancz*, míg tegnap este *Baghy* jutalomjátéka-ként *A két árva* színmű volt műsoron. Ma, vasárnap *A falu rossza*, holnap *Halasy* Mariska jutalomjátéka-ként *A nagymama* és végül kedden, mint utolsó előadás, *A milliárdos kisasszony* kerül színre.

TÁVIRATOK.

Budapest, november 10.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt. Bejelentette, hogy a királyi szentesítette a Rákóczi és társai hamvainak hazahozataláról törvényjavaslatot.

Következett a miniszterelnök átirata a királyi kvótadöntés tárgyában.

Wekerle kijelenti, miután a közönségi költségek megállapítására kiküldött bizottság nem jutott meg-egyezésre, a törvény alapján ő felsége az ő előterjesztésére a kvótát további egy évre az eddigi kulcs szerint megállapította.

A Ház a jelentést tudomásul vette.

Azután úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta a közönséges büntetések kiadása iránt Görögországgal kötött államszerződést.

A mentelmi ügyek tárgyalása következett. Nagy Györgyöt a marosvásárhelyi törvényszék két izben kiadatni kérte, a Ház a kiadást megtagadta, ugyancsak megtagadta Lengyel Zoltán kiadását is, hatóság elleni erőszak miatt.

A kormányhoz 18 törvényhatóság tőzsdereformja és fedezetlen határidő üzlet eltörlése végett adott be kérvényt, a Ház utasítja a kormányt, hogy ezen kérdésekben mielőbb nyújtson be törvényjavaslatot.

Irsay ügye.

Kolozsvárott Bánffy Dezső báró elnöklésével ma tartott református egyház-körzeti gyűlés alatt elbocsátott Irsay lelkész hívei közül több százan az épület elé vonultak tüntetni. Küldöttséget menesztettek Bánffyhoz, ki a küldöttséget nem fogadta. Tüntetőik zugolódva szétszörlottak.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája

Pályázati hirdetés.

A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház keblitaná-csa pályázatot hirdet az *egyházszolgái és harangozói állásra*. Ezen állás javadalma: lakás és 264 kor. évi fizetés, havi utólagos részletekben kiszolgáltatva. Pályázati határidő f. évi november hó 17-én d. u. 5 óra. Az érdeklődőknek bővebb tájékoztatást nyújt a lelkészi hivatal, hová a kérvények is benyújtandók. Az állás azonnal elfoglalandó. Székelyudvarhely, 1906. november 10.

Kebli Tanács.

3944—906. k. i. A homoródi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó székelydályai köri születési állás lemondás és eltávozás folytán megüresedett; felhívom azon okleveles születésűeket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat hozzám folyó évi november hó 1-ig adják be.

A születési körhöz tartoznak: Székelydály, Ége Homoródszentlászló, Ábránfalva és Bágy községek.

A születési javadalmazása: 140 korona évi fizetés, 40 korona lakbér és 2 korona működési díj 8 napra.

Oklánd, 1906. november hó 4.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytárs.

Székelyudvarhelyen a fő-, valamint a Székelykereszturi és oklándi fiókintézeténél

elfogad betéteket

évi 4% kamatoztatás mellett, (a tőke-kamatadót az intézet sajátjából fizeti).

Kölcsönöket ad

váltókra évi 7%

betáblázott kötelezvényekre évi 6% kamat és lejáratonként 20 fil. díj mellett (ez idő szerint.)

Bevált sorsjegy- és értékpapír-szelvényeket.

Az igazgatóság.

Tüzifa-eladási hirdetmény.

Székelyudvarhely város tulajdonát képező Zöldgödörben folyó évi november 18-án, reggel 8 órától kezdődő árverésen 150 öl, most vágott nyers tűzifa és mintegy 200 öl ágfa, nyilvános árverésen el fog adatni.

Várositanács.

Székelyudvarhely, 1906. november 9.

Gotthárd János, polgármester.

Vásároljon kellő időben egy

„MINIMAX”

kézi tűzoltó készüléket, azonnal használható s bárki által kezelhető.

Tűzoltó és katonai parancsnokság, magánházak, üzlethelyiségek, raktárak, színházak, kórházak, hivatalok, iskolák, malmok, gyár és fűrésztelepek és mindenféle intézeteknek

elkerülhetetlen!

Használatával nagy tűzveszélyek elkerülhetők, mit a f. hó 17-én délután a Batthyányi-téren tartott próba beigazolt.

Főképviselet: **Leonhard József** Segesvárt.

Előjegyzéseket és megrendeléseket sziveségből átvesz Rösler és Gábor cég.

Uj divat-raktár!

Van szerencsém a nagyérdemű helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy

Batthyányi-tér 6. sz. alatt

(Frölich-féle házban)

ujjonnan berendezett

női- és férfi divatáru-raktárt

nyitottam.

Hazai gyártmányú árukat dus választékban tartok raktáron, u. m. bárhet, flanel, tenniss, velur, kreton, voal, szatin, batiszt, delén, szöttes, oxford, továbbá francia, angol stb. ruhaszövetek és posztók, bélés, ruhadíszek, trikók, harisnyák, bárhet szövet, berlini stb. kendők, szőnyegek, paplanok, selymek stb.

Kiváló jó minőségű férfi ingek, gallérok, valamint parfümök, szappanok, fogporok és paszták, hölgyporok és számtalan itt fel nem sorolt áruk dus választékban és előnyös árakon állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Midőn a vásárló közönséget új üzletem megnyitására értesítem, kérem szives bizalmát és pártfogását, melyet én nemcsak szolid és pontos kiszolgálással, de olcsó áráimmal is igyekszem fogok kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Schiroky Ágoston.

Miért?

törekszik ma mindenki régi varrógépén tudni és helyette

PFAFF-gépet beszerezni?

Mert a régi kellemetlenségek egész sorától szabadul meg egy eredeti Pfaff-gép beszerzése által. A Pfaff-gépek tudvalevőleg családi használatra és ipari célokra, valamint a divatos műhímzéshez is, mint a jelenkor legjobb gépei vannak elismerve.

Azért a más gyártmányú gépeknél való összehasonlításnál mindig figyelembe veendő a Pfaff-gépek által elért magas tökéletesség pazar felszerelés, a szolid és célszerű ujtások, mely teljes biztosítékot nyújt a gépek kifogástalan és értékes voltaért.

Gyári raktár: **Franz Oláh és Társa** vas-kereskedése **Segesvár.**

A m. kir. szőlőtelepeken termelt

és a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából

magyar gazdák vásárcsarnok raktárszövetkezte

székelyudvarhelyi fiókjánál következő, hivatalos vizsgálaton átment

BOROK vannak raktáron:

	Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigeni Riesling	80 fillér	70 fillér
Mézes fehér	65 fillér	55 fillér
Siller szekszárdi	47 fillér	37 fillér
Fehér asztali	45 fillér	35 fillér
Hegyaljai asztali	78 fillér	68 fillér
Villányi vörös 1900 évi	88 fillér	78 fillér
Tolecsvai szomorodni 1900 évi	155 fillér	144 fillér

Palaczk borok: Zöld sylvani, Magyarigeni Som, Kecskeméti Auvergnas Gris Farczali Furmin stb. fajta kitünő palaczk borok a legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármily faj palaczk borok hozathatók Vételnél hordóért literenként 13 fill. letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sertetlen tiszta állapotban, székelyudvarhelyi pinczéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

Első Budapesti Malom-építészeti és Gépgyár képviselője.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

509—1906. vgh.

Arverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó által az 1881. évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1905 évi Sp. 273. számú végzése következtében Dr. Péterffy Áron ügyvéd által képviselt Szabady Tivadar oklándi lakos javára, Bartha Andor ellen 107 k. 32 f. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 6 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2300 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, 4 ökör és 3 gép nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1905 évi V. 273/4. számú végzése folytán 177 kor. 32 fill. otkekevetelés, és eddig összesen 22 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Bardoczon alperesnél leendő eszközzésére 1906 évi november hó 16-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd 1906 évi október hó 29 én.

Pollák Ignác kir. bírósági végrehajtó.

TÖRÖK szerencséseje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 27 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyra becsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyereményt, a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt

továbbá 5 á 100.000, 3 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 4 á 60.000 több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre **62.500** pénzneremény jut és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki. Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona

továbbá 1 jutalom 60.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 2 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20.000, 13 á 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény. Az I. osztályú sorsjegyek tervezési árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy K 1.50. 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy 3 korona
1/2 eredeti sorsjegy frt 3.— vagy K 6.—. 1/1 eredeti sorsjegy frt 6.— vagy 12 korona

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 22-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és Társa

Sürgöncim: Törökék, Budapest. **Bankház R. T. Budapest.** Sürgöncim: Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték tizlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-tizletei: Központ: Szervita-tér 3/a I. fiók: Váci-körut 4/a. II. fiók: Teréz-körut 46/a. III. fiók: Múzeum-körut 11/a.